

Artikel van de Maand – Mei 2010

Theologie van het lijden (4) – Petrus en Paulus gevangen

Door Dr. Steef van 't Slot

In het vorige artikel keken we naar de geestelijke gevangenschap waarin we ons soms bevinden, als door God ontworpen discipelschapsschool. Toch herkennen we daarin vaak Zijn hand niet en zijn we ontstemd, proberen te ontsnappen of bidden ertegen. Onze niet-fysieke gevangenissen zijn oncomfortabele, bedreigende, beangstigende en meestal onontkoombare omstandigheden. Ze hebben te maken met onze gezondheid, welvaart, relaties en algemeen welbevinden. Bovendien vragen we ons af *waarom* we moeten lijden, aangezien we Gods wegen bewandelen en Hem van harte dienen. We realiseren ons nauwelijks dat een reden voor ons ongemak is, genezen te worden van een oudtestamentische ‘zegening-voor-goeddoen en vloek-voor-zondigen-theologie’.¹ Die gedachte houdt geen rekening met ‘lijden ter wille van de gerechtigheid’ of ‘om Christus’ wil’² – een lijden dat ik eerder omschreef als ‘apostelschap-lijden’.³ Dit nieuwtestamentische lijden is omwille van het Koninkrijk, het onverdiende maar vormende lijden dat veel verder gaat dan menselijke logica, maar wat God toestaat voor ons welzijn.⁴ Hoe ging Petrus er mee om toen hij gevangen zat?

Elf jaar nadat Jezus aangegeven had dat Petrus uiteindelijk om zijn geloof zou sterven,⁵ zat Petrus gevangen, nadat zijn college Jakobus kort daarvoor onthoofd was.⁶ Misschien vroeg hij zich af of de door Jezus aangekondigde gebeurtenis voor aanstaande was en of hij bijna aan het eind van zijn aardse leven gekomen was. Jakobus was tenslotte al gedood; zou hij het volgende slachtoffer worden van de wijze waarop Herodes de Joden trachtte te plezieren?

We kunnen ons afvragen hoe Petrus reageerde op zo’n zenuwslopende situatie. Was hij bang om te sterven? Bezorgd over zijn gezin en de gemeente? Riep hij op tot gebed voor zijn bevrijding? Ratelde hij met zijn kettingen, tot ergernis van zijn bewakers? Niets van dat alles (hoewel de gemeente vurig bad); Petrus sliep gewoon. Zijn houding was er een van vrede, rust, geloof en overgave, wat hem ook overkomen zou. Er was geen verzet in hem tegen zijn precaire situatie, en toen hij op bovennatuurlijke wijze bevrijd werd was hij meer verbaasd dan opgelucht. Petrus zou nog 24 jaar leven, maar was bereid te sterven binnen 24 uur!

En hoe stond het met Paulus? Ongeveer 17 jaar na Petrus zien we Paulus gevangen,⁷ nu voor het eerst in Rome.⁸ Ja, hij woonde in zijn eigen gehuurde huis, had veel vrijheid hoewel hij door een soldaat bewaakt werd, en ook werd hij niet door de dood bedreigd. Toch had hij door

¹ Zie bijv. Deut. 28

² Zie bijv. 1 Pet. 2:20,21; 3:14,17; 4:12-19; 5:10; Fil. 3:10; Col. 1:24

³ Zie mijn artikel van september 2008

⁴ Rom. 8:28

⁵ Joh. 21:18

⁶ Hand. 12:1-12, in het jaar 44

⁷ Nadat hij al lang gevangen gezeten had in Jeruzalem en Ceasarea, Hand. 21:33 – 28:16

⁸ Hand. 28:30, zijn eerste gevangenschap in Rome, van 60-62 AD, waarna hij vrijgelaten werd, Fil 1:25,26a

zijn kamer kunnen ijsberen als een gekooide panter. Maar deed hij dat? Was hij gefrustreerd omdat hij geen gemeentes kon stichten en niet reizen, onderwijzen en preken kon? Helemaal niet, hoewel dat een begrijpelijke reactie zou zijn geweest onder zijn omstandigheden.

Integendeel: hij gebruikte de gegeven omstandigheden naar beste kunnen: hij bad, deed voorbede voor ‘zijn’ gemeenten en schreef brieven die nog steeds dagelijks miljoenen zegenen, zelfs na 2000 jaar.⁹ Hij vroeg mensen zelfs niet voor zijn vrijlating te bidden, evenmin om *hem* te troosten, maar deed zijn best juist *hen* gerust te stellen.¹⁰ Hij had echt geleerd zich te verblijden in de Heer en tevreden te zijn, onder welke omstandigheid ook.¹¹

Wat was nu het geheim van deze apostelen? We zien in beiden een houding van volkomen overgave aan Gods wil in hun levens; een diep roepingsbewustzijn en de overtuiging dat God hun leven leidde tot in de kleinste details; met geen enkele zorg of ze het zouden overleven, of gedood zouden worden en naar de hemel gaan. Ze hadden geen enkele doodsangst. Beiden waren regelmatig aan allerlei vormen van lijden onderworpen en hadden zich vertrouwd gemaakt met de harde kant van het aposteschap, zodat een beetje meer of minder daarvan geen rol meer voor hen speelde. Bovendien stelt Paulus dat zijn lijden ook bedoeld was om anderen te kunnen troosten met de troost die God hem zelf gegeven had.¹²

Toen Paulus aan het eind van zijn leven voor de tweede keer in Rome gevangen zat, concludeerde hij dat ‘ieder die in Christus godvruchtig wil leven vervolgd zal worden’.¹³ Dat waren bijna zijn laatste woorden. De tweede brief aan Timotheus was zijn laatste brief en deze keer wist hij dat hij niet zou worden vrijgelaten, maar zijn ultieme offer zou brengen.¹⁴

Hoe kunnen wij leren leven zoals Petrus en Paulus onder moeilijke omstandigheden? We moeten begrijpen dat er geen troon is zonder een kruis en geen geboorte zonder pijn. Darom moeten we leren hoe we onszelf kunnen versterken in de Heer, zoals David deed.¹⁵ Dat vereist een oefening in zelfdiscipline:

Laat me u 8 ideeën geven: leer om *weg te kijken van uw omstandigheden*; geloof en belijd dat God groter is dan die omstandigheden. Aanbidding helpt daarbij. *Herinner hoe God u in het verleden redde* – en dat kan Hij weer doen. Ten derde, *pas Gods beloftes toe* en bestrijd ongelooft. Hij kan u redden. Het tegengestelde van *je zorgen maken* – wat Jezus ons zei *niet te doen*, is u te verheugen – wat Paulus ons zei te doen.¹⁶ Als we *dankbaar zijn* voor Gods zegeningen, relativeert dat onze tekorten. Door *overgave* geven we God de juiste plaats, en zeggen we ‘niet mijn wil maar de Uwe geschiede’. We mogen *de Heilige Geest om troost vragen*, want Hij weet welke troost we nodig hebben. Na een tijdje merkt u dat de angel uit uw pijn verdwenen is. Tenslotte, *zie hoe God mensen redde in de bijbel*. Als Hij Job kon herstellen¹⁷ kan Hij het u ook! Moge Hij u zegenen wanneer u deze dingen overdenkt.

⁹ Gedurende zijn 1^e gevangenschap in Rome schreef hij er 4: Efeziërs, Filippenzen, Colossenzen en Filemon

¹⁰ Fil. 1:3-24

¹¹ Fil. 4:10,11

¹² 2 Cor. 1:4

¹³ 2 Tim. 3:12

¹⁴ 2 Tim. 4:6-8

¹⁵ 1 Sam. 30:6

¹⁶ Matt. 6:25-34 & Fil. 4:4

¹⁷ Job 42:10-16

